

ANALIZA STATISTIČNIH PODATKOV O POŽARIH V LETU 1993

Fani Preskar*

UDK 614.84

Statistični podatki o požarih v letu 1993 kažejo, da se varstvo pred požari, vsaj kar se tiče števila požarov in materialne škode, glede na prejšnja leta, kljub velikim naporom, ni izboljšalo. Število požarov zadnjih nekaj let strmo narašča, ravno tako materialna škoda. V letu 1993 smo zabeležili nadpovprečno število požarov in veliko materialno škodo.

Značilnost požarov

V letu 1993 je bilo na območju Republike Slovenije 2616 požarov, ki so povzročili za 1.256.204.493 tolarjev materialne škode. V primerjavi z letom prej se je število požarov povečalo za 7,9 %, materialna škoda pa je bila večja za 70,4 %. Za požare v letu 1993 je bilo značilno, da jih je več kot polovico nastalo na odprtem prostoru, v naravnem okolju.

Glavna povzročitelja požarov sta nepazljivost in malomarnost, precejšnji delež krivde za nastanek požarov, predvsem v naravi pa lahko pripišemo vremenskim razmeram.

Zadnja leta so bile vremenske razmere za nastanek požarov v naravi, zelo ugodne.

Zime brez snega in suša spomladi in poleti predstavljajo ugodne razmere, ne le v submediteranskem delu Slovenije, temveč po vsej državi. Spomladi zaradi človekove nepazljivosti pri spomladanskem delu in suhe vegetacije, nastane v Sloveniji največ požarov.

Vsako leto požari terjajo tudi človeške žrtve. Razveseljivo je, da je bilo v letu 1993 v požarih zelo malo poškodovanih in mrtvih. Umrlo je 10 ljudi, poškodovanih jih je bilo 23, med njimi 8 gasilcev, kar je precej pod povprečjem zadnjih let.

Požari po panogah dejavnosti

Kot vsako leto je bilo največ požarov v stanovanjski in komunalni dejavnosti – 335 ali 31,7 %, sledijo kmetijstvo, ribištvo in gozdarstvo s 329 požari ali 31,1 %. V industriji in rudarstvu je bilo 121 požarov ali 11,4 %. Število požarov in materialna škoda po posameznih panogah dejavno-

Preglednica 1. Požari v letu 1993 z največjo materialno škodo

Table 1. Fires in 1993 with the highest material damage

Zap. št.	Oškodovanec, kraj	Datum	Škoda (v milijonih)	Vzrok
1.	Aco Razbornik, Ljubljana	3. 9.	200,0	električne naprave
2.	Emona Commerc, Ljubljana	18. 1.	100,0	neznani
3.	Tekstilna tovarna, Maribor	19. 7.	95,0	neznani
4.	Hipec d.o.o., Domžale	25. 11.	76,0	cigaretni ogorek
5.	Tovarna dušika, Ruše	22. 12.	70,0	samovžig
6.	Novoles, Straža	10. 1.	24,0	električne naprave
7.	GG Postojna, Trnje	24. 8.	24,0	neznani
8.	Sava, Kranj	25. 6.	21,0	kratak stik
9.	Tekstilna tovarna, Jurjevica	26. 7.	21,0	statična elektrika
10.	KŽK Kranj in drugi	27. 3.	15,0	neznani

V desetih velikih požarih je nastalo 53,3 % vse materialne škode, ki so jo povzročili požari v letu 1993.

sti za leto 1992 in 1993 je razvidno iz preglednice 2.

Požari po kraju nastanka

Požari v naravi – na odprtem prostoru

Kot je bilo že omenjeno, je bilo v letu 1993 največ požarov v naravi, to je na odprtem prostoru, in sicer 1319 ali 50,4 % vseh požarov. V primerjavi z letom 1992 se je število požarov na odprtem prostoru povečalo za 18 %, glede na leto 1991 pa za 57,5 %.

Skupaj je pogorelo 4522 ha naravnih površin, od teh največ gozdnih – 3341 ha, 771 ha travnatih površin, 14 ha žitnih polj itd.

Povzročitelji večine požarov, ki nastanejo v naravi, so poleg vremenskih in klimatskih razmer posamezniki, ki s svojim neodgovornim in malomarnim ravnanjem kljub prepovedi kurjenja v času velike požarne ogroženosti požigajo suho travo in druge odpadke z njiv in travnikov. Zlasti ob sušah je naravno okolje zelo izpostav-

ljeno požarom. Kljub okrepljenim preventivnim ukrepom smo v letu 1993 zabeležili rekordno število požarov.

Največ požarov v naravi oziroma na odprtem prostoru je bilo v spomladanskih mesecih: v marcu 26,6 % in aprilu 13,4 %, sledijo maj z 12,7 %, februar z 12,6 %, avgust z 8,3 % itd.

Podatke o požarih v naravi je v letu 1993 zbirala tudi Republiška uprava za zaščito in reševanje.

Požari na gradbenih objektih

Število požarov na gradbenih objektih se v primerjavi z letom prej ni spremenilo. Zabeležili smo 1053 požarov ali 40,3 % vseh požarov, kar je le en požar več kot v letu 1992. Opažamo, da delež števila požarov na gradbenih objektih zadnja leta upada.

Najpogostejše so gorele stanovanjske zgradbe, kar v 52,9 %, sledijo kmetijske zgradbe (12,3 %), barake in šupe (8,7 %), sledijo proizvodni obrati (3,1 %), skladišča (2,7 %), stanovanjsko-kmetijske zgradbe (2,4 %), obrtne delavnice (2,1 %), poslovne zgradbe (2,0 %), garaže, parkirišča (1,2 %) itd.

Materialna škoda, ki je nastala na gradbenih objektih, znaša 87 % vse požarne

*Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred požarom pri Ministrstvu za obrambo, Kardeljeva ploščad 26, Ljubljana.

Preglednica 2. Požari glede na panogo dejavnosti
Table 2. Fires according to the field of activity

Panoga dejavnosti Leto	Štev. požarov		Materialna škoda (SIT)	
	1992	1993	1992	1993
Industrija in rudarstvo	188	121	208,859.745	207,558.493
Kmetijstvo, ribištvo in gozdarstvo	231	329	14,421.092	91,421.013
Gradbeništvo	24	18	731.000	5,367.467
Promet in zveze	79	60	24,264.000	124,512.000
Trgovina in gostinstvo	39	35	5,599.000	14,368.000
Obrt	2	8	0	275.000
Stanovanjska in komunalna dejavnost	260	335	8,544.100	5,223.574
Raziskovalna in družbena dejavnost	37	48	10,991.882	26,113.340
Kultura	12	13	6,110.800	1,780.000
Dejavnost državnih in družbenih organov	97	90	8,591.701	14,440.000
S K U P A J	969	1057	288,113.120	491,049.436
Izven dejavnosti	1456	1559	368,250.550	765,155.057
S K U P A J	2425	2616	656,363.870	1.256,204.493

Preglednica 3. Požari po kraju nastanka
Table 3. Fires according to the location of the source

Kraj nastanka požara	1992				1993			
	štev. požarov	delež v %	škoda v milijonih	delež v %	štev. požarov	delež v %	škoda v milijonih	delež v %
gradbeni objekti	1052	43,4	549,4	83,7	1053	40,3	1.093,1	87,0
prometna sredstva	255	10,5	94,4	14,4	244	9,3	79,1	6,3
odprt prostor	1118	46,1	12,6	1,9	1319	50,4	84,0	6,7
SKUPAJ	2425	100,0	656,4	100,0	2616	100,0	1.256,2	100,0

škoda. Na gradbenih objektih je bilo največ požarov v zimskih mesecih: januarja 133 požarov, decembra 132 in marca 120 požarov.

Požari na prometnih sredstvih

Na prometnih sredstvih smo v letu 1993 zabeležili 11 požarov manj kot leto prej, bilo jih je 244 ali 9,3 % vseh požarov.

Največ požarov je bilo na potniških cestnih vozilih – 199 ali 81,6 %, na drugih cestnih vozilih jih je bilo 34 ali 14 %, pet požarov je bilo na vozilih za vodni promet, štirje požari so bili na železniških vozilih in dva požara na delovnih vozilih.

Na prometnih sredstvih je bilo največ požarov v mesecu maju – 14 %, sledijo februar in julij s po 10,7 % ter januar in december s po 9,8 % itd. Materialna škoda na prometnih sredstvih je znašala prek 79 milijonov tolarjev ali 6,3 % vse požarne škode.

Povzročitelji požarov

Kar 1097 ali 41,9 % vseh požarov je povzročil človek zaradi svoje malo-

marnosti. 159 požarov ali 6,1 % je bilo posledica naravnih pojavov. 114 požarov ali 4,4 % je bilo povzročenih namerno. 96 požarov ali 3,7 % je bilo posledica otroške igre. Tri požare so povzročile živali. Kar za 1147 požarov ali 43,8 % pa način povzročitve ni bil ugotovljen.

V primerjavi z letom 1992 se je najbolj povečalo število požarov, katerih povzročitelj je ostal neznan – za 15 %. Število požarov, ki so jih povzročili naravni pojavi, se je povečalo za 10,4 %. Za 9,6 % se je povečalo število namerno povzročenih požarov. Za 2,2 % se je povečalo število požarov, povzročenih iz malomarnosti. Zmanjšalo pa se je število požarov, ki so jih zanetili otroci, in sicer za 9,4 %.

Zaradi požarov, povzročenih iz malomarnosti, je nastalo za 283.986 tolarjev materialne škode ali 22,6 % celotne škode, ki so jo povzročili požari. Naravni pojavi so povzročili 130.502.000 tolarjev materialne škode ali 10,4 %. Zaradi namernih požigov je nastalo za 35.708.000 tolarjev škode ali 2,8 %. Otroška igra je povzročila za 28.136.500 tolarjev škode ali 2,2 %. Živali so povzročile za 1.250.000 tolarjev materialne škode. Za 776.854.007 tolarjev ali 61,9 % materialne škode pa je povzročitelj požara ostal neznan.

Vzroki požarov

Največ požarov je nastalo zaradi nepredvidnosti pri uporabi odprtega ognja, in sicer 540 ali 20,6 %, sledijo kurišča s 186 požari ali 7,1 %, kratek stik s 148 požari ali 5,7 %, cigaretni ogorek s 107 požari ali 4,1 % itd. Za 811 požarov ali 31 % pa vzrok ni bil ugotovljen.

Požari po občinah

Največ požarov je bilo v občini Maribor, in sicer 263. Glede na višino materialne škode (skoraj 145 milijonov tolarjev) je občina Maribor na drugem mestu. V Kopru je bilo 235 požarov, materialna škoda je znašala nekaj več kot 7 milijonov tolarjev. V občini Kranj je bilo 125 požarov, ki so povzročili za skoraj 60 milijonov tolarjev škode, v celjski občini so našli 118 požarov in prek 14 milijonov tolarjev materialne škode. Pregled števila požarov po posameznih občinah je razvidno iz preglednice 4.

Najmanj požarov so v letu 1993 zabeležili v občinah Ruše (1 požar), v Lenart (3), Trzin (5), Lendava (6), Krško (7) itd.

Gašenje požarov

Požare je gasilo 30.362 ljudi, med njimi je bilo 18.255 gasilcev iz prostovoljnih gasilskih enot, 7796 gasilcev iz poklicnih teritorialnih enot, 4107 občanov in 204 pripadnikov slovenske vojske. V letu 1993 so gasilci za gašenje požarov porabili 77603 delovnih ur.

Zaključek

V zadnjih desetih letih je bilo v Sloveniji povprečno 2043 požarov na leto. V letu 1993 smo to število presegli za 28 %. Od leta 1984 do leta 1993 se je število požarov povečalo za 55,3 %.

Razmere na področju varstva pred požarom opozarjajo na neuresničevanje enega temeljnih ciljev vseh, ki se ukvarjajo z varstvom pred požarom, namreč da je za varstvo pred požarom v svojem delovnem in bivalnem okolju, odgovoren vsakdo. Naloga vseh je, da čimbolje in venomer izvajamo preventivne in operativne ukrepe za preprečevanje požarov. Varnost pred požarom je namreč odvisna izključno od ljudi samih, brez njih ne pomagajo še tako dobri preventivni ukrepi. Požarni varnosti še vedno namenjam

Preglednica 4. Požari po občinah.

Table 4. Fires by municipality.

Zap. št.	Občina	Štev. požarov
1.	Ajdovščina	48
2.	Brežice	21
3.	Celje	118
4.	Cerknica	19
5.	Črnomelj	14
6.	Domžale	30
7.	Dravograd	15
8.	Gornja Radgona	15
9.	Grosuplje	22
10.	Hrastnik	16
11.	Idrija	21
12.	Ilirska Bistrica	83
13.	Izola	43
14.	Jesenice	87
15.	Kamnik	19
16.	Kočevje	23
17.	Koper	235
18.	Kranj	125
19.	Krško	7
20.	Laško	20
21.	Lenart	3
22.	Lendava	6
23.	Litija	17
24.	Ljubljana-Bežigrad	107
25.	Ljubljana-Center	94
26.	Ljubljana-Moste Polje	71
27.	Ljubljana-Šiška	103
28.	Ljubljana-Vič Rudnik	78
29.	Ljutomer	10
30.	Logatec	15
31.	Maribor	263
32.	Metlika	17
33.	Mozirje	25
34.	Murska Sobota	34
35.	Nova Gorica	42
36.	Novo Mesto	52
37.	Ormož	12
38.č	Pesnica	26
39.	Piran	45
40.	Postojna	50
41.	Ptuj	37
42.	Radlje ob Dravi	22
43.	Radovljica	37
44.	Ravne na Koroškem	17
45.	Ribnica	10
46.	Ruše	1
47.	Sevnica	18
48.	Sežana	33
49.	Slovenj Gradec	18
50.	Slovenska Bistrica	34
51.	Slovenske Konjice	26
52.	Šentjur pri Celju	16
53.	Škofja Loka	32
54.	Šmarje pri Jelšah	45
55.	Tolmin	33
56.	Trbovlje	10
57.	Trebnje	17
58.	Trzin	5
59.	Velenje	31
60.	Vrhnika	23
61.	Zagorje ob Savi	11
62.	Žalec	39

SKUPAJ

2616

premalo pozornosti, kar dokazujejo številni požari, ki nastanejo zaradi malomarnosti. Načrtna preventivna vzgoja ljudi bi morala najti stalno mesto v naši družbi. Pričeti bi se morala že v zgodnjem otroštvu, se nadaljevati na vseh stopnjah šolanja in kasneje povsod tam, kjer delamo in živimo. Tako bi preprečili marsikateri požar. Za izboljšanje stanja bo potrebna družbena akcija, v katero bo treba vključiti čimveč ljudi. Sicer pa upajmo, da bo v prihodnjih letih požarov manj, kot jih je bilo v zadnjih letih in v letu 1993.

1. Statistični podatki o požarih in eksplozijah v letu 1993 MNZ, Uprave za informatiko in telekomunikacije v sodelovanju z Inšpektoratom RS za varstvo pred požarom

UJMA

Fani Preskar

Analysis of statistics on fires for 1993

According to the statistics on fires for the year of 1993 the prevention of fires, considering the number and material damage, in spite of utmost efforts, hasn't improved. In the past few years the number of fires, as well as the material damage, has increased rapidly. In the year 1993 the number of fires and amount of material damage were far above average.

There have been 2043 fires on the average per year in Slovenia in the past ten years. In the year 1993 that number was exceeded by 28 %. From 1984 to 1993 the number of fires has increased by 55,3 %.

Foto: Danilo Križaj.

Foto: Stane Jasenovec.